

Pozdrav.

Posebni pozdravi.

Spoštovani,

Štirinajsta divizija sodi med najbolj znane in uspešne enote slovenske narodnoosvobodilne vojske. Zaradi njenih zgodovinskih zaslug v času narodnoosvobodilnega boja, njenega velikega prispevka k razmahu oboroženega odpora proti okupatorju, zlasti na Štajerskem, pohoda bratstva in enotnosti skozi Hrvaško ter upoštevanje dejstva, da je postala zgled junaštva, domoljubja in pripravljenosti na žrtve, se je od vseh enot Narodnoosvobodilne vojske in Partizanskih odredov Slovenije najbolj usidrala v narodov zgodovinski spomin.

V naši dolini se vsako leto v februarju spominjamo pomembnih in veličastnih dogodkov iz naše preteklosti ter skrbimo, da ne tonejo v pozabo, da jih ne zabriše danes prepogosto nenaklonjeno jim vzdušje, ki ga ustvarjajo tisti, ki želijo prikrojiti dejstva in prevrednotiti vrednote.

Kakorkoli že želijo prikazati tok zgodovine – eno je neizpodbitno: narodnoosvobodilni boj slovenskega naroda je bilo častno, domoljubno in svobodoljubno dejanje. Boj tistih, ki so hoteli pravičnejši svet.

Letos je bilo nekaj takih dni, ko smo lahko vsaj približno občutili, kako je moralo biti, ko je februarja 1944 zima v teh krajih res z vso svojo močjo pokazala zobe. Zemljo je prekrivala debela snežna odeja, temperature pa so dosegale tudi minus dvajset stopinj Celzija.

Za današnji čas in za naš način življenja so takratne razmere le težko predstavljive. Marsikdo si le stežka predstavlja, česa so bili sposobni naši predniki, naši rojaki. Žal nekateri težko razumejo tudi popolno predanost in odločnost, s katero so se takrat borili za svoje prepričanje, za tisto, v kar so neomajno verjeli in zaupali. Za svojo zemljo, jezik, kulturo, tradicijo, izročilo. Za narod.

V tak zanosen boj proti neprimerno močnejšemu sovražniku lahko gre le tisti, ki ima sanje. Žal jih mnogi niso dosanjali. Ravno tukaj, na tem mestu, je življenje izgubilo 14 borcev slavne Štirinajste divizije, le malo naprej še šest njihovih soborcev. Na pustni torek, 22. februarja 1944.

In svoja življenja so borci štirinajste darovali tudi na Notranjskem, na Primorskem, Dolenjskem, Kočevskem, pa v Beli Krajini in na Koroškem.

Prešteviline so bile žrtve na slovenskih tleh pa tudi drugod – na frontah, v taboriščih ... da bi lahko mirno gledali, kako danes nekateri mačehovsko ravnaajo z našo državo, z našo domovino. Kako si posamezniki prilaščajo, kar je last vseh nas. Kako svoje osebne interese postavljajo pred naše skupne.

V Šaleški dolini se tega, da moramo sami poskrbeti zase, morda zavedamo in držimo še bolj kot kje drugje. Verjetno so nas učile izkušnje.

Bili so časi, še ne tako oddaljeni, ko so v Šaleški dolini videli predvsem možnost za izkoriščanje naravnega bogastva, nihče pa se ni, če se ne bi sami, zmenil za posledice, ki jih je to povzročalo. Nihče se ni ukvarjal s tem, kako in v kakšnem okolju bomo živeli, delali. Pa smo bili z lastnim delom in znanjem sposobni celo nekdanje slabosti obrniti sebi v prid. Danes pa je kar naenkrat ogromno tistih, ki nam govorijo, kaj da je za nas najboljše. A ne ponujajo nobenih alternativnih rešitev, nimajo nobenih drugih predlogov za naše nadaljnje delo in razvoj.

Številni menijo, da se nam obetajo težki časi. Pa ne le zaradi gospodarske in finančne krize. Menda tudi zato, ker bo spet le malo posluha za drugače misleče.

Ob tem se spomnim misli, ki jo je nekoč izrekel velik slovenski likovni in literarni umetnik Jože Ciuha, tudi partizan: »Svobode ti ne more nihče dati. Svobodo nosiš v sebi.« Tako dodajam: svobodo nosite v sebi, zato vam je ne morejo vzeti. Kakor nam ne morejo vzeti našega prepričanja, naših ciljev, pri katerih moramo vztrajati in si prizadevati, da jih uresničimo.

Danes je med nami veliko ljudi, ki so se znašli v nezavidljivem položaju. Pa ne po lastni krivdi. Upravičeno so obupani, razočarani, tudi jezni zaradi nemoči in praznih obljub. Tisti, ki lahko, smo jim dolžni pomagati. Poskrbeti, da bomo o svoji usodi, o svoji prihodnosti tudi v prihodnje odločali sami. To želimo in zmoremo. Vztrajati pa moramo tudi, da bodo naše skupne odločitve spoštovane, in ne dovoliti, da jih spreminjajo ali prikrojijo, kakor se komu zdi.

Cenjeni udeleženci današnje slovesnosti, od srca se vam zahvaljujem, da ste prišli na naše tovariško druženje. Hvala vsem članicam in članom združenja borcev za vrednote NOB Velenje, krajevnemu odboru združenja borcev Ravne in Mlademu forumu Socialnih demokratov Velenje. Vabljeni, da se nam pridružite tudi pri spomeniku Karla Destovnika Kajuha pri Žlebniku ob 14. uri.

Srečno!